

המבט הפנימי

מאורעות הזמן מבעל בלבי משכן אבנה

עמוד א'

מלחמה - אתחלתא דגאולה (מגילה ז"ע"ב)

בלק תשפ"ד 003

קול מלחמה

כתיב (שמות לב, יז - יח)

וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֶת-קוֹל הָעָם בְּרָעָה וַיֹּאמֶר אֶל-מֹשֶׁה קוֹל מִלְחָמָה בְּמִחְנֶה:

וַיֹּאמֶר אֵין קוֹל עֲנוֹת גְּבוּרָה וְאֵין קוֹל עֲנוֹת חִלוּשָׁה קוֹל עֲנוֹת אֲנָכִי שָׁמַע: וְאָמְרוּ (שמות רבה (וילנא) פרשת כי תשא פרשה מא).

אמר לו יהושע קול מלחמה במחנה א"ל משה אין קול ענות גבורה והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל, אין קול ענות חלושה, ויחלוש יהושע, מהו קול ענות אנכי שומע, קול חירופין וגידופין אני שומע.

ונתבאר לעיל, ששורש כל המלחמות הם נגד הש"י, וכאן מתגלה בברור, כמ"ש (זוה"ק, בלק רו:): על עדות שקר בגין דסהידו ישראל שקר ואמרו (שמות לב) אלה אלהיך ישראל בקל תקיף דכתיב (שם) קול מלחמה במחנה. וכמ"ש (שמות רבה דלעיל) קול חירופין וגידופין.

ואמרו (תלמוד ירושלמי תענית פ"ד ה"ה) ויאמר אין קול ענות גבורה ואין קול ענות חלושה קול ענות אנכי שומע. א"ר יסא קול קילוס עכו"ם אנכי שומע.

אולם פשוטם של דברים, קול מלחמה, כי דרך המלחמה שיש בה קולות, וכמו שביאר ברוקח (סידור רוקח [כז] אשתי) וז"ל קול מלחמה, שהרי כתוב (במדבר י, ט) כי תבואו במלחמה והרעותם בחצוצרות עכ"ל. (ועין משך חכמה (שמות לב, יז) שביאר שיהושע סבר ששוב בא עמלק להילחם בישראל, ולכך השמיעו קולות של מלחמה).

והנה כתיב (ירמיהו ג, כב) קוֹל מִלְחָמָה בְּאָרֶץ וְשֹׁבֵר גְּדוֹל: וכן נגלה כאן, "קול מלחמה אנכי שומע", ותולדתה, שבירת הלוחות - "שבר גדול". וכן על גאולה אחרונה אמרו (סנהדרין צו:).

בששית - קולות, בשביעית - מלחמות. במוצאי שביעית - בן דוד בא.

ופירש רש"י וז"ל, בששית קולות - יצאו קולות שכן דוד בא. לישנא אחרינא, קולות מתקיעת שופר, שנאמר יתקע בשופר גדול (ישעיה כו, יג) עכ"ל.

וביאור הדברים, שבקולות הללו גנוז מחד קול של קילוס עכו"ם. ויש מלחמה בין הקולות, בין קול של קילוס עכו"ם לקול ה', וז"ש בשישית "קולות" - בלשון רבים, קול לעומת קול. כמו שהיה בהר סיני שתחלה נשמע קול ה', ואח"כ קול קילוס עכו"ם. וחוזר ומתעורר קולות אלו ונלחמים זה בזה, וזהו ראשית המלחמה, מלחמה בקולות, כדרך הלוחמים שמשמעין קולות, קול מהומה ובהלה (ושורשו במה שאדה"ר שמע לקול אשתו, כמ"ש (בראשית ג, יז) "כִּי-שָׁמַעַתְּ לְקוֹל אִשְׁתְּךָ", ואזי (שם פסוק י') וַיֹּאמֶר אֶת-קוֹלִי שָׁמַעְתִּי בְּגֵן וְאִירָא כִּי-עִירַם אֲנִי וְאַחֲבָא: קול לעומת קול, והבן).

ומתוך קולות אלו הנלחמים זה בזה, יוצא קול חדש, והוא הקול שכן דוד בא. וקול זה אינו קול של ידיעה בעלמא אלא קול לשוב בתשובה. והיינו לשמוע בקולו של הקב"ה. וע"ש כן נקרא משיח, מלשון שיחה, כנודע. שמיסה ומשמיע קולו.

וקול זה נקרא אליהו, שכתוב ביה (מלאכי ג, כד) וְהָשִׁיב לְבָבֵיבָבוֹת עַל-בְּנֵי וְלֵב בְּנֵי עַל-אֲבוֹתָם.

והיינו שהוא משמיע קולו של משיח, ומהו קולו, "והשיב", לב אבות על בנים על אבותם, תשובה שלמה. וכמ"ש בסנהדרין, "עושים תשובה ונגאלים", וזה אליהו, שמבשר על הגאולה, והיינו מבשר לעשות תשובה ואזי נגאל.